

Esad Kurtović

Veliki vojvoda bosanski
Sandalj Hranić Kosača

HISTORIJSKE MONOGRAFIJE

Knjiga 4

Izdavač:

Institut za istoriju, Sarajevo

Alipašina 9, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

www.iis.unsa.ba

Za izdavača:

Dr. Husnija Kamberović

Urednik

Dr. Husnija Kamberović

Recenzent

Dr. Pejo Ćošković

Lektor

Mr. Mirela Omerović

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

94(497.6) "14"

929 Hranić Kosača S.

KURTOVIĆ, Esad

Veliki vojvoda bosanski Sandalj Hranić Kosača /

Esad Kurtović. - Sarajevo : Institut za istoriju,

2009. - 526 str. ; 24 cm. - (Historijske
monografije ; knj. 4)

Bibliografija: str. 481-506 i uz tekst

ISBN 978-9958-649-01-1

COBISS.BH-ID 17413382

Esad Kurtović

VELIKI VOJVODA BOSANSKI
SANDALJ HRANIĆ KOSAČA

INSTITUT ZA ISTORIJU
Sarajevo, 2009.

Štampanje ove knjige omogućeno je zahvaljujući finansijskoj podršci
Fondacije za izdavaštvo/Fondacije za nakladništvo, Sarajevo

SADRŽAJ

Predgovor	7
UVOD	9
I. PRVI PODACI O SANDALJU HRANIĆU	19
Uobičajeno – izvorna praznina	19
Sandalj Hranić, nasljednik krajem 1392. ili 1393. godine?	20
II. ZATEČENO STANJE I POJAVA SANDALJA HRANIĆA KAO PREDVODNIKA KOSAČA	29
Maglovito o Kosačama	29
Posjed vojvode Vlatka Vukovića	32
Sandalj Hranić predodređen za nasljednika u porodici	42
Sandaljeva braća	47
“Četiri kuće plemena Kosača”	67
III. UZDIZANJE SANDALJA HRANIĆA DO 1405.....	75
“Država moih priroditel plemenito naše”	75
Sandalj Hranić u jedinstvu centralne vlasti kralja Dabiše	77
Doba kraljice Jelene – Sandalj Hranić među najjačima u Bosni	82
Naslijeđena pozicija za samostalno djelovanje	96
Uz najjače doba kralja Ostoje	101
Sandalj Hranić u bosansko-dubrovačkom ratu	115
Zbacivanje kralja Ostoje	123
Sandaljev ekspanzionizam	133
Uz aferu oko sela Lisac	137
Granična linija u razumijevanju vremena Sandalja Hranića kao izgrađenog samostalnog velmože u 1405.	158

IV. SAMOSTALNI VELMOŽA 1405-1418.	161
U odbrani interesa Bosanskog kraljevstva – na strani Ladislava Napuljskog	161
Uz Sigismunda Luksemburškog – kraj saveza Kosača i Hrvatinića	172
Sukob Pavlovića i Kosača	202
V. STABILNIJA VREMENA 1419-1435.	219
Prodaja Konavala Dubrovčanima	221
Prodaja Kotora – mletački okviri	244
Bizant, Osmanlije, Sigismund... ..	255
Uz Dubrovčane	260
Konavoski rat	285
Bolest i smrt Sandalja Hranića	325
VI. EKONOMSKI PROFIL, KULTURA, VJERA	335
Posjed Sandalja Hranića	335
Ekonomski profil Sandalja Hranića kroz prizmu odnosa sa Dubrovčanima	345
Kancelarija, kultura, vjera	377
VII. ZAKLJUČAK	407
Summary	415
VIII. PRILOZI	419
Prilog 1, Tragovi proizvoda Sandaljeve kancelarije	419
Prilog 2, Itinerar vojvode Sandalja Hranića	428
Prilog 3, Ljudi vojvode Sandalja Hranića i njegove braće	440
Prilog 4, Pisma upućena Benediktu Gunduliću i njegovi odgovori	457
Prilog 5, Dokumenti	463
IX. IZVORI I LITERATURA	481
REGISTAR LIČNIH IMENA	507
TOPOGRAFSKI REGISTAR	522

PREDGOVOR

Rad posvećen bosanskom vojvodi Sandalju Hraniću Kosači i njegovom vremenu predstavlja djelimično izmijenjenu doktorsku disertaciju koja je 6. 9. 2006. godine odbranjena na Filozofskom fakultetu u Sarajevu pred komisijom u sastavu - mentor prof. dr. Pejo Ćošković i članovi prof. dr. Vesna Mušeta-Aščerić i prof. dr. Dubravko Lovrenović. Zahvaljujem se članovima komisije koji su mi savjetima pomogli na putu pripreme teze za štampu. Posebno se zahvaljujem prof. dr. Peji Ćoškoviću, koji mi je tokom pripreme doktorata i ove knjige bio od nesebične pomoći.

Iskrenu zahvalnost izražavam kolegama Odsjeka za historiju, koji su nalazili prostora i vremena da ohrabre moje napore, ali i da konkretnim, vlastitim primjerima dokazane istrajnosti daju savjete kada su mi bili najpotrebniji. Zahvaljujem se bibliotekama i bibliotekarima Filozofskog fakulteta i Zemaljskog muzeja u Sarajevu, kao i kolegama, koji su mi ustupali svoju literaturu i time dali značajan doprinos u sagledavanju istraživačkog polazišta za moj rad. Bez iskazane finansijske pomoći Federalnog ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport i Filozofskog fakulteta u Sarajevu osnovna arhivska istraživanja ne bi bila uspješno izvršena. Za očekivati je da će rezultati pokriti ukazano povjerenje, predstavljati dovoljan izraz opravdanosti ulaganja u istraživački rad i kao takvi biti odraz moje zahvalnosti. Posebnu zahvalnost ističem radnicima Državnog arhiva u Dubrovniku, koji su mi srdačno izlazili u susret i ispunjavali moje zahtjeve u potpunosti. Zahvaljujem se najmilijima, porodici, familiji, rodbini i prijateljima, koji su bili strpljivi, davali mi podršku i vjerovali u završetak ovoga rada.

Na kraju, veliku zahvalnost dugujem izdavaču - Javnoj ustanovi Institutu za istoriju, koji se prihvatio konačnog izdanja ove knjige, te posebno direktoru Instituta za istoriju prof. dr. Husniji Kamberoviću i profesoru Amiru Duranoviću.

Autor

UVOD

Kao i kod ostalih bosanskih srednjovjekovnih rodova i porodica, računajući tu i najvažniju, vladalačku kuću Kotromanića, ni arhiva Kosača nije preživjela njihovo doba. Očuvane povelje i dijelovi prepiske, pečati, informacije o različitim pisarima, poslanicima i zastupnicima, prije svega u odnosima s najbližim susjedom Dubrovnikom, ali i s Kotorom, Venecijom, Ugarskom i Osmanlijama, pokazuju da su Kosače imale razvijenu diplomatsku službu, kancelariju i stručno osoblje s brojnim pratećim tekućim poslovima koji su podrazumijevali sortirano skladištenje, održavanje i čuvanje napisanog. Od svega toga danas imamo malo originalnih ostataka, naspram obilja konkretnih dokaza o blagu pisane riječi koje je nestalo i otišlo u zaborav u drugačije postavljanim i održavanim mjerilima novovjekovne bosanskohercegovačke historije. U Sandaljevoj kancelariji stvarani su i čuvani brojni dokumenti, ali i formiran kadar za obavljanje potrebnih kancelarijskih poslova i čestih poslaničkih misija koje su pratile njegovu pokretljivu i izuzetno dinamičnu ličnost. Uvjerljivom snagom, političkom vitalnošću i osebujnom bistrinom svoga uma Sandalj je kontrolirao veliki posjed i brojne vazale u kompleksnim bosanskim prilikama i širem okruženju stabilnih i nestabilnih susjeda, stameno se održavajući među najjačim bosanskim feudalcima u dužem, bremenitim događajima popraćenom historijskom razdoblju s kraja XIV i u prve tri i po decenije XV stoljeća. Između ostalog, to mu je omogućavala i njegova profesionalno organizirana kancelarija. Od svega toga danas u Bosni i Hercegovini nemamo očuvanih produkata.

Na drugoj strani, ni narativni izvori nisu značajnije zabilježili vojvodu Sandalja Hranića. Nije poznato da je Sandalj imao svoga biografa, a očuvane kasnije hronike i tradicija o Kosačama bile su sklonije da detaljniju pažnju posvećuju njegovom nasljedniku hercegu Stjepanu Vukčiću.¹ Ovakva skro-

¹ Takvima pripadaju Junije Rastić, Mavro Orbin, Ivan Lucić, Jakov Lukarević, koji su svojim pristupima očuvali i nepovratno izgubljenju izvornu građu, Restius, *Chronica*; Lucić, *Povijesna*

mna polazišta, uobičajena za brojne likove srednjovjekovne Bosne, nisu bila obeshrabrujuća u historiografiji, mada se nedostatkom najvećeg dijela izvora domaće provenijencije, originalnih proizvoda bosanskog srednjovjekovlja, rekonstrukcija prošlosti izvodi težim načinima, preko očuvane građe mediteranskih i srednjoevropskih arhiva i prema epigrafskim spomenicima i materijalnim ostacima brojnih tvrđava i gradova s nekadašnjeg njegovog posjeda.

U potrazi za izgubljenim vremenima generacije vrijednih istraživača otkrivale su nove izvore i oblikovale spoznaju prema njima. Za doba Sandalja Hranića relevantnim su se pokazala ona područja s kojima je on imao najviše kontakata i one sredine koje su imale znanje i sreću da očuvaju najviše pisanih tragova srednjega vijeka. To su arhivi u Dalmaciji, prije svega u Dubrovniku, Kotoru, Veneciji i drugim talijanskim i uopće evropskim gradovima u koje su dospijevali odsjaji bosanske historije i dijelovi bosanske izvorne građe poslije osmanskog osvajanja srednjovjekovne bosanske države i zanemarivanja njenih društvenih i kulturnih struktura.

Prikupljena objavljena i neobjavljena građa stranih arhiva, očuvana pisana vrela domaće provenijencije, materijalni ostaci, usmena tradicija i rezultati historiografije predstavljaju okvire našeg sagledavanja vremena Sandalja Hranića. Građu Državnog arhiva u Veneciji koristili smo preko već standardnih, objavljenih zbirki i dokumenata Šime Ljubića, Josepha Valentinja i Gregora Čremošnika², kao i pojedinačnih rezultata ranijih istraživanja u svojim tematskim okvirima, prije svega Marka Šunjića i Bogumila Hrabaka, kroz prizmu odnosa Venecije i istočne jadranske obale, posebno Bosne i Venecije, u kojima je i Sandalj imao zapaženu ulogu.³ Arhivski pokazatelji drugih talijanskih gradova, prije svega Napulja, čije su veze, preko pretendenta na ugarski tron Ladislava Napuljskog, bile u dužim kombiniranjima u kojima je učestvovao i koje je sprovodio i Sandalj, objavljeni su od strane Franje Račkog i Ferde Šišića, dok klimu društvene strukture Sandaljevog doba mogu da odlikavaju i dokumenti zbirke Vićentija Makuševa, inače relevantnije za doba Sandaljevog nasljednika Stjepana Vukčića.⁴ Građa drugih evropskih arhiva najpoznatija je preko zbirki Lajoša Thallóczya, Đure Šurmina, kao i

svjedočanstva, II, Luccari, *Annali di Rausa*; Орбин, *Краљевство*.

² Ljubić, *Listine, IV-IX*; AAV, I/3, II/6-17, III/21; Čremošnik, *Originalni dokumenti*.

³ Šunjić, *Dalmacija*; Isti, *Bosna*; Храбак, *Сандаль*.

⁴ Rački, *Izvadci*; Šišić, *Nekoliko*; Макушев, *Историјски споменици*, II.

autora koji su prilazili pojedinim dokumentima u svojim istraživačkim radovima.⁵ Dokumentaciju relevantnu za veze Sandalja Hranića s Kotorom, po obimu skromnih polazišta, a po značaju dalekosežnih dimenzija, prezentirali su Lazar Stjepčević i Risto Kovijanić.⁶

Dubrovačka građa, kao najvažnije savremeno ishodište za izučavanje historije srednjovjekovne Bosne, nije sistematski objavljivana za doba Sandalja Hranića. Ipak, u sklopu različitih zbirki i pojedinačnih izdanja ćirilске, latinske i talijanske građe, kao i zasebnih radova, objavljen je bogat niz dokumenata za historiju vremena Sandalja Hranića. Mada je čitava historiografija bazirana na radu u Državnom arhivu u Dubrovniku ispunjena neobjavljenim arhivskim pokazateljima, bez namjere za iscrpnošću, istaknuto mjesto u obradi vremena Sandalja Hranića imaju zbirke i izdanja Gelcich-Thallóczya (Josip Gelcich i Lajoš Thallóczy), Nikole Jorge, Jorja Tadića, Mihaila Dinića, Josipa Lučića i Branislava Nedeljkovića.⁷ Ćirilска građa, najvećim dijelom očuvana u Dubrovačkom arhivu, objavljena je u zbirkama Frana Miklošića, Mede Pucića, Konstantina Jirečeka, Ljubomira Stojanovića, Ćire Truhelke i djelimično kontekstualizirana u analizama Gregora Čremošnika.⁸ Uz obilnu historiografsku produkciju i bez obzira na različite egdotičke pristupe, sve zbirke ćirilске građe izuzetno su korisna polazišta i oslonac u razumijevanju historije srednjovjekovne Bosne, uzimajući u obzir iskazanu količinu podataka, naročito iz našeg tematskog okvira.

Svojom obilnošću i raznovrsnošću neobjavljena arhivска građa Dubrovačkog arhiva predstavlja najjače uporište za proučavanje vremena Sandalja Hranića. Granični posjed susjeda i tranzitnost svih sfera srednjovjekovnog života među njima uvjetovala je jaku vezanost Sandalja Hranića i njegovog posjeda za Dubrovnik. Radi se o hiljadama informacija nejednake kvalitete

⁵ Thallóczy, *Studien*; Isti, *Kako i kada*; Šurmin, *Hrvatski spomenici*; Klaić, *Povelja*; Anđelić, *Povelja*; Isti, *Originalni dijelovi*; Тошић, *Двије повеље*.

⁶ Ковијанић-Стјепчевић, *Хранићи*, 311-321. Iako je na ovom mjestu obuhvaćen mali broj dokumenata iz vremena Sandalja Hranića, njihov značaj je izniman. Neki od ponuđenih podataka zahtijevali su dodatnu provjeru, što je učinjeno narudžbom istih iz Istorijskog arhiva u Kotoru (SN - Sudski i notarski spisi).

⁷ Gelcich-Thallóczy, *Diplomatarium*; Iorga, *Notes, II*; Тадић, *Грађа, I*; Динић, *Из Дубровачког архива, III*; Луčić, *Стјесанје*; Недељковић, *Мешовита порота*.

⁸ Miklosich, *Monumenta serbica*; Пуцић, *Споменици србски, I-II*; Јиречек, *Споменици српски*; Стојановић, *Повеље и писма, I/1, I/2*; Truhelka, *Spomenici*; Čremošnik, *Povelje*.

i ponude, koje su nastale kao produkt različitih aspekata života vezanih za Sandalja Hranića i njegovo vrijeme. To su serije koje obuhvataju rad pojedinih dubrovačkih političkih, upravnih i sudskih tijela, kancelarije i notarijata s kojima su, po raznim osnovama Sandalj i njegov posjed bili u kontaktu. Istaknutu poziciju imaju serije i svesci koji obuhvataju vrijeme Sandalja Hranića, ali se pokazalo da ti vremenski okviri nisu i ne predstavljaju jedinu osnovu u potrazi za pokazateljima koji govore o ovoj temi. Dubrovačka građa ne nudi sve odgovore na pitanja koja istraživač može postaviti, niti u potpunosti može opravdati sva očekivanja, ali najčešće upravo zahvaljujući njenim iskričavim ponudama mogu se otvoriti i postaviti novi vidici i otpočeti potraga za njihovim definiranjima.

Domaća bosanska građa, pored nekoliko ćirilskih povelja objavljenih u spomenutim zbirka, uglavnom je epigrafskog karaktera i većinom predstavlja nadgrobne natpise. Najvećim dijelom je sadržana u odličnim zbornicima koje je objavio Marko Vego.⁹ Njihovo kontekstualiziranje, suprotstavljanjem pokazateljima arhivske građe pokazuje se kvalitetnim i životnim, još uvijek otvorenim u potrazi za nepoznatim pojedinostima iz historijske topografije i društvene historije srednjovjekovne Bosne. Materijalni spomenici, više od jednog stoljeća istraživani u različitim mjerama, svoj aktualni istraživački izgled imaju u brojnim radovima, prije svega u Glasniku Zemaljskog muzeja i u svojevrsnom presjeku u Arheološkom leksikonu Bosne i Hercegovine.¹⁰ Usmena predaja o vremenu Sandalja Hranića blijeda je i u sjeni njegovog nasljednika hercega Stjepana Vukčića. Iako skromna, prikupljena tradicija od strane Vlajka Palavestre o Sandalju daleko je bolja od brojnih njegovih savremenika o kojima tragovi takve vrste izostaju u potpunosti.¹¹

* * *

Stanje istraženosti i zaokružena znanja o Kosačama relativno su dobro pokrivena i zastupljena u historiografiji. Postoji čitav niz radova koji su manjim ili većim sintetskim okvirima obrađivali Vlatka Vukovića, Sandalja Hranića, Stjepana Vukčića i njegove nasljednike.¹² Dok su Sandaljev prethod-

⁹ Vego, *Zbornik, I-IV*.

¹⁰ AL BiH, *Tom III*.

¹¹ Palavestra, *Bilješke*, 127-139; Isti, *Sandalj*, 73-87.

¹² Radonić, *Der Grossvojvode*, 380-466; Ђоровић, *Влатко*, 83-86; Тошић, *Родоначелник*, 243-260; Ђирковић, *Херцег*, str. 309; Атанасовски, *Пад*, str. 264.

nik i njegovi nasljednici dobili svoje novije sagledavanje, tematska obrada Sandalja Hranića još uvijek je u sjeni djela Jovana Radonića, pristupa starog preko jednog stoljeća.¹³ Ograničen proučavanjem izvorne podloge, razvojem i potrebama historiografije svoga vremena¹⁴, Radonićev pristup je prva značajnija naučna sinteza koja je postavljena o vremenu Sandalja Hranića. Dalji razvoj proučavanja, nova građa i novi metodološki uzusi koji su proširili interes historiografije, iznijeli su na svjetlo brojne segmente koji su otvarali nove vidike, nova pitanja, odgovore i definiranja u historiji srednjovjekovne Bosne u čijoj je sveukupnosti Sandalj Hranić imao zapaženo mjesto. Otuda je suma znanja sintetskih pristupa historiji srednjovjekovne Bosne uvijek iznova apsorбирала nove pojedinosti i nove okvire u kojima se lik i vrijeme Sandalja Hranića predstavljao pred naučnom javnošću kao polazište za dalji rad. Takvima pripadaju Napretkova *Povijest Bosne* s tekstovima Marka Perojevića, Ćorovićeve *Historija Bosne*, Ćirkovićeve *Istorija srednjovekovne bosanske države*, *Istorija Crne Gore* i *Istorija srpskog naroda* koje su utjecale i koje značajno utječu na razvoj savremene historiografije.¹⁵ U njima su uklopljena znanja starijih stoljetnih i višedecenijskih novih istraživanja i sagledavanja koja su se manifestirala na vremenu i poziciji Sandalja Hranića. Istaknuto i na radovima Konstantina Jirečeka, Ferde Šišića, Ćire Truhelke, Radoslava Grujića, Vladimira Ćorovića, Mihaila Dinića, Sime Ćirkovića, Milene Gecić i Desanke Kovačević koji su prezentirali nove pokazatelje o mjestu i ulozi Sandalja Hranića u svome vremenu.¹⁶ Naravno, razina svih tih pristupa u svojim tematskim pravicima nije imala pretenzije za iscrpnošću, pa je slika o Sandalju ostajala na malom broju strana ili se gubila u mozaiku frontalnih

¹³ Ђирковић, *Косаче*, 209-220.

¹⁴ S. Ćirković navodi da Radonić 'građu je crpeo iz Jorgine zbirke i dobio od Jirečeka', no u pitanju je Fejerova zbirka, s obzirom da je Radonić svoj rad potpisao sa 1896, a objavio 1897, dakle, dvije godine prije objavljivanja Jorgine zbirke, Isto, 213. To kaže i sam Radonić, koji je bio u prilici da svoje stavove djelimično revidira u svom, ništa manje značajnom, pristupu knezu Pavlu Radinoviću, Радоњић, *О кнезу*, I, 39-62 (uporedi, 41); II, 34-61.

¹⁵ Perojević, *Povijest*; Ђоровић, *Хисторија*; Ђирковић, *Историја*; Божић, Ђирковић, Ђурић у, *ИЦГ*; Калић, Ђирковић у, *ИСН*.

¹⁶ Jireček, *Трговачки друмови*, str. 147; Šišić, *Нрвоје*, str. 288; Truhelka, *Конавошки рат*, 145-211; Грујић, *Конавли*, 1-121; Ćorović, *Ралаћа*, 263-264; Isti, *Сандаљ*, 102-107; Динић, *Трибути*, 203-257; Isti, *Вести*, 352-367; Isti, *Караванска трговина*, 119-146; Isti, *Земље*, 178-269; Isti, *Сабор*, str. 86; Isti, *Дубровчани*, 139-149; Ђирковић, *Две године*, 29-42; Гецић, *Дубровачка трговина*, 95-153; Ista, *Прилог*, 55-63; Ковачевић, *Развој*, 229-248; Ista, *Трговина*, str. 216.

pristupa glavnim tokovima historije srednjovjekovne Bosne. Svježija Ćirkovićeva postavljanja predstavljaju sveobuhvatniji pristup naročito s obzirom na proširenu podlogu istraživanja topografije, diplomatije, društva, privrede, kulture i mentaliteta bosanskog društva kroz kontekstualiziranje izrastanja najvećih velmoža u krilu Bosanskog kraljevstva.¹⁷

Privredna, društvena i politička historija vremena Sandalja Hranića u posljednje vrijeme upotpunjena je monografskim pristupima sa iscrpnim istraživanjima o Drijevimu Đure Tošića, o Tvrtku II od strane Pava Živkovića i mletačko-bosanskim odnosima u djelu Marka Šunjića, koji su u svojim tematskim pravcima dali značajan doprinos u proučavanju historije srednjovjekovne Bosne.¹⁸ Daleko prodornijim rezultatima u obradi vremena Sandalja Hranića učinjeno je parcijalnim istraživačkim radnjama čitavog niza istraživača koji su od širih ispitivanja političke historije i društvenih struktura, prema dostupnim pisanim vrelima i materijalnim ostacima zalazili do mikroprostora lokalne historije dajući značajne djeliće za mozaik političke, društvene i kulturne historije koja se dešavala na posjedu i u krilu Kosača. Po obimu prezentiranih istraživanja i rezultatima izdvajaju se monografska izdanja Mihaila Dinića, Desanke Kovačević-Kojić i Pave Živkovića, koja u znatnoj mjeri predodređuju i standardiziraju širinu istraživačke podloge i metodološke postavke pred budućim istraživanjem društva i prostora u srednjovjekovnoj Bosni.¹⁹ Dimenzija po obimu manjih a po pokazateljima značajnih istraživačkih napora potkrijepljena je obilnom produkcijom, koja u pregledu polazišta i korisnih oslonaca na ovom mjestu zahtijeva samo apostrofiranja. Istaknuto, radi se o radovima Sime Ćirkovića²⁰, Ante Babića²¹, Desanke Ko-

¹⁷ Ђирковић, *Историја*, str. 415; Isti, *Руска гвспода*, 5-17; Isti, *Одјеси*, 33-40; Isti, *Двор*, 61-69.

¹⁸ Тошић, *Дријева*, str. 326; Живковић, *Твртко II*, str. 247; Шунјић, *Босна*, str. 408.

¹⁹ Динић, *Хумско-требињска властела*, str. 114; Ковачевић, *Градска насеља*, str. 424; Живковић, *Економско-социјалне промјене*, str. 227.

²⁰ Ђирковић, *Пријеноље*, 211-223.

²¹ Бабић, *Дипломатска служба*, 81-167; Isti, *Fragment*, 325-336; Isti, *Традиција*, 11-17; Isti, *Друштво*, 21-83.

vačević-Kojić²², Đurđice Petrović²³, Bariše Krekića²⁴, Bogumila Hrabaka²⁵, Pave Anđelića²⁶, Marka Vega²⁷, Šefika Bešlagića²⁸ i Alije Bejtića²⁹, čitave generacije starijih djelatnika na koje se preko Đure Tošića³⁰, Pave Živkovića³¹ i Nike Karpetanića³² naslanjaju svojim pristupima iz mlađe generacije Ruža Ćuk³³, Marica Malović-Đukić³⁴, Mladen Ančić³⁵, Pejo Ćošković³⁶, Dubravko Lovrenović³⁷ i Zdenka Janeković (Janeković-Römer).³⁸ Istaknutu poziciju u proučavanju vremena Sandalja Hranića predstavlja projekt 'Drina u Doba Kosača' koji je rezultirao opsežnim terenskim istraživanjima, arheološkim ispitivanjima i iskopavanjima. Radni i objavljeni materijal projekta pokazuje najznačajnije polazište u stvaranju osnove za sistematsko proučavanje vremena Kosača.³⁹ Prikupljeno literaturno i izvorno bogatstvo omogućilo je detaljno sagledavanje topografije i mikrodemografije Sandaljevog posjeda. Svojim

²² Ковачевић, *Катун*, 121-140; Ista, *Обавезе*, 229-233; Ista, *Насеља*, 363-377.

²³ Петровић, *О ватреном оружју*, 59-96; Ista, *Прилог*, 157-172.

²⁴ Крекић, *Два прилога*, 129-142; Ista, *Циркулација*, 50-57.

²⁵ Храбак, *Горажде*, 17-40.

²⁶ Anđelić, *Pečati*, str. 126; Ista, *Studije*, str. 242; Anđelić-Sivrić-Anđelić, *Župe*, str. 297.

²⁷ Vego, *Naselja*, str. 184; Ista, *Tri povelje*, 123-142.

²⁸ Bešlagić, *Stećci*, str. 499; Ista, *Jeleč*, 221-237.

²⁹ Bejtić, *Povijest*, 23-74; Ista, *Стари градови*, 97-109.

³⁰ Тошић, *Босна*, 85-97; Ista, *Требњанска област*, str. 303; Ista, *Vojvoda*, 35-46; Ista, *Споредна грана*, 61-77.

³¹ Живковић, *Учешће*, 181-188; Ista, *Saradnja*, 67-76; Ista, *Ustupanje*, 77-100.

³² Карпетанић, *Podjela*, 9-31.

³³ Ђук, *Два*, 39-46; Ista, *Караванске станице*, 7-24; Ista, *Косаче*, 378-388; Ista, *Дубровчани-закупци*, 247-258.

³⁴ Маловић-Ђукић, *Дробњаџи*, 25-33; Ista, *Прилог*, 145-155; Ista, *Которска породица*, 211-239.

³⁵ Ančić, *Jedan*, 253-260; Ista, *Просонографске цртнице*, 37-56; Ista, *Politička struktura*, 9-88.

³⁶ Ćošković, *O gostima*, 7-40; Ista, *Krstjanin*, 1-54; Ista, *Bosna*, 57-82; Ista, *Crkva bosanska*, str. 560.

³⁷ Lovrenović, *Sandalj*, 231-236; Ista, *Istočni Jadran*, 55-66; Ista, *Modeli*, 9-57; Ista, *Na klizištu*, str. 808.

³⁸ Janeković, *Javni rituali*, 68-86; Ista, *Stjecanje*, 31-45.

³⁹ Radni materijal projekta 'Drina u doba Kosača' ima osam svezaka, a obuhvata istraživanja gornjeg Podrinja od najstarijih vremena zaključno sa osmanskim periodom. Prava je šteta što projekt nije završen sintetskim izrazom.

sadržajem i obimom ono prelazi dimenzije našeg tematskog okvira i stoga će biti prezentirano na drugim mjestima.⁴⁰

U cjelini, demonstrirana izvorna i metodološka polazišta predstavljaju značajan stoljetni doprinos u proširivanju istraživačke osnove i saznanja u savremenom poznavanju vremena Sandalja Hranića. Nedostatak sveobuhvatnijeg zasebnog pristupa vremenu Sandalja Hranića pokazuje se kao poticajno polazište pred budućim istraživanjima. Izvršena analiza literature u proučavanju vremena Sandalja Hranića, nastala suprotstavljanjem našim istraživanjima u ovom sintetskom izrazu otuda je proizvela i širu kritičku valorizaciju i skretanje pažnje na životnost historiografije radi stvaranja presjeka dostignutih saznanja. Pojedini dosadašnji pristupi dobili su potvrđivanja, dopunu i kritiku, prostor za otvoreni dijalog pred budućim istraživanjima i kritičkim sagledavanjima, a neki, pokazalo se, nisu izdržali razinu polazišta i oslonca kako se i očekivalo.⁴¹

* * *

Obrada lika i djela vojvode Sandalja Hranića u startu pripada ozbiljnijem opredjeljenju. Niz faktora, kao što su historijski, vremenski i prostorni sa jedne strane, te izvorni i historiografski, s druge strane, određuju ovom opredjeljenju posebnu stvaralačku težinu, kao zahvalno i plodonosno polazište. Historijski kontekst određuje činjenica da se radi o jednom od najvećih velikaša u historiji srednjovjekovne Bosne. Takvu poziciju imao je uz prisustvo niza bosanskih vladara i velmoža, ali i jakih susjeda, Ugarske, Napuljske kraljevine, Osmanlija, Venecije i Dubrovnika, kao saveznika, suparnika i protivnika u vremenskom periodu od 1393. do 1435. godine. Sandaljeva vlast protezala se na području od sliva Drine do sliva Neretve, na glavnom vezivnom prostoru srednjovjekovne Bosne s mediteranskim civilizacijskim krugom. To je pozicija koja je zahtijevala organiziranje posjeda u funkcionalnu cjelinu kako bi se očuvale i iskoristile prateće geostrateške pogodnosti. U okviru bosanskog sabora Sandaljeva uloga nerijetko je određivala političku klimu u Bosanskom kraljevstvu. U cjelini, ono što je stekao vojvoda Vlatko Vuković, a održavao, uživao i proširivao herceg Stjepan Vukčić, razvojnoj liniji Kosača osigurao je Sandalj Hranić svojim trajnim tekovinama.

⁴⁰ Pripremljeni dio teksta iz topografije i mikrodemografije posjeda vojvode Sandalja Hranića značajno je opterećivao obim rada i ugrožavao cjelinu osnovnog tematskog pravca.

⁴¹ Istraživački pristup S. Mišića (*Мишић, Хумска земља*, str. 384) pokazao se slabim. Zbog toga je sačinjen zaseban kritički izraz, Kurtović, *Paralelna historiografija*, 171-199.

Obilježeno nastojanjem velmoža da razviju i očuvaju svoje statusne privilegije unutar bosanske feudalne države, Sandaljevo vrijeme (1393-1435) ujedno je i vrijeme čestih otvorenih sukobljavanja i borbi različitih feudalnih hijerarhija za ostvarenje prevlasti nad srednjovjekovnom Bosnom. Zadatak istraživanja otuda je rekonstrukcija načina na koji je Sandalj uspio da održi i razvije matični posjed svoga roda te učestvuje u kreiranju glavnih tokova historije srednjovjekovne Bosne svoga vremena.

Kritičkim vrednovanjem postojeće literature, proučavanjem objavljene i neobjavljene arhivske građe u cilju prikupljanja relevantnog polazišta sistematizirani su i analizirani brojni podaci o mjestu i ulozi Sandalja Hranića u svome vremenu. To je omogućilo izvođenje zaključaka utemeljenih na provjerenim činjenicama i profiliranje osnovne linije sintetskog saznanja o historiji srednjovjekovne Bosne.

Sintetska linija koja bi objedinila rezultate analize objavljene i neobjavljene građe, suprotstavila ga postojećem znanju u literaturi i ponudila zao-kružan izgled koji bi prikazao načine na koje je Sandalj uspijevaao da drži i održava stabilan položaj u nesigurnim vremenima, u startu predstavlja poticajno stvaralačko područje. Naša metodološka prezentacija postavljenih, riješenih i definiranih pitanja nudi okvire za buduća istraživanja.

REGISTAR

REGISTAR LIČNIH IMENA

A

Adamović Marin, zlatar, 395
Albert, Dubrovčanin, notar, 361
Albertinus de Chamurata de Padua, fizik, 325
Albreht, rimski car, 231
Altomanović Nikola, župan, 39, 41, 82
Ančić Mladen, historičar, 15, 44-45, 59-60, 83, 86, 148-149, 181, 216, 338, 404, 482, 486
Anđelić Pavao, arheolog, 11, 15, 22, 24, 26, 44, 78, 82, 92, 259, 337, 393-394, 428, 486-487
Anđelić Tomislav, arheolog, 15, 337, 487
Anka (Vukčić), banica, supruga Vuka Vukčića, 43, 60, 62, 150, 164, 175, 182-183, 186-187, 193, 383-384, 431
Антоновић Милош, хисторичар, 337, 487
Asan, bizantski poslanik, 255
Атанасовски (Трпковић) Вељан, хисторичар, 13, 370, 487

B

Babić Ante, historičar, 14, 19, 25, 27, 45, 75, 90, 92-94, 224, 259, 345, 381, 394, 487
Bajezit I (1389-1402), sultan, 198
Bakiković Ljubiša, čovjek vojvode Sandalja, 276, 282, 449-450
Balša (Hercegović) sin Hrvoja Vukčića, 219, 367
Balša (? Balša III), 66
Balša III (1403-1421), gospodar Zete, 55, 66-67, 169, 171, 187, 189-191, 196, 199-200, 216-217, 246-247, 250, 383

Balšići, zetska vlastela, 35, 39, 54-55, 84-85, 87-89, 102, 169-170, 187, 196, 336
Banić Vuk, 258
Bartol, fizik, 325
Bavželić Tudroje, dubrovački vlastelin, 387
Bejtić Alija, historičar, 15, 30, 337, 487
Beltramo Jakopo, Mlečanin, 354
Beltramo Zanin, Mlečanin, 354
Benčulić Dobrota, dubrovački poslanik, 387
Beritić Lukša, historičar, 39, 101, 487
Besarović Vojka, historičar, 23, 325, 329, 487
Bešenji Pavle, ban, 303
Bešlagić Šefik, historičar umjetnosti, 15, 21, 30, 33, 487-488
Bilhanić Ivaniš, poslanik bosanskog kralja, 173
Bjelojević Dobretko, čovjek vojvode Sandalja, 453
Bjelojević Dobrovoj, čovjek vojvode Sandalja, 453
Bjelojević Milat, čovjek vojvode Sandalja, 453
Bjelojević Radič, čovjek vojvode Sandalja, 453
Bjelojević Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 453
Благојевић Милош, хисторичар, 79, 346, 366, 488
Bobaljević Andrija, dubrovački poslanik, 333
Bobaljević Mihailo, dubrovački vlastelin, 366
Bobaljević Vuk, dubrovački poslanik, 44
Bobani, vlasi, 318, 344, 412
Bogaić Nahod, čovjek vojvode Sandalja, 450

- Bogavčić Dobrovoy, čovjek vojvode Sandalja, 454
- Bogavčić Priboje, 320
- Bogavčić Vukman, čovjek vojvode Sandalja, 449
- Bogavčić Vukosav, čovjek vojvode Sandalja, 452
- Bogčinović Radoslav, poslanik vojvode Sandalja, 379, 386
- Bogdanović Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 450
- Bogdašić Vukša, čovjek vojvode Sandalja, 450
- Bogetić Radiša, kamenar, 390
- Bogojević Vukašin, Sandaljev vlasteličić u Konavlima, 228
- Bogosalić Kovač, čovjek kneza Vukca Hranića, 58
- Bogosalići, trgovci iz Goražda, 343
- Bogoštić Borovac, čovjek vojvode Sandalja, 454
- Bogoštić Pribio, čovjek vojvode Sandalja, 454
- Bogoštići, trgovci iz Goražda, 343
- Bogutović Vitoje, čovjek vojvode Sandalja, 443
- Bojanovski Ivo*, arheolog, 107, 488
- Bokčić Vukac, čovjek vojvode Sandalja, 344, 448
- Bokšić Žore, dubrovački vlastelin, bosanski protovestijar, 23-24, 92-93, 286-287, 347
- Boljehnić Vladimir, čovjek vojvode Sandalja, 443
- Boljesalić Cvjetko, čovjek vojvode Sandalja, 454
- Boljesalić Radosav, čovjek vojvode Sandalja, 454
- Boljković Radelja, čovjek vojvode Sandalja, 443
- Boljković Radovac, čovjek vojvode Sandalja, 443
- Borojević Obrad, katunar vlaha Ugaraka, 444
- Berkonić Bosinović Radosav, čovjek vojvode Sandalja, 450
- Божихъ Иванъ*, хисториچار, 13, 67, 83-85, 87-88, 119, 169-171, 185, 192-194, 203, 253, 488
- Božicković Radivoj, čovjek vojvode Sandalja, 447
- Božidar, 65
- Brajan, dijak, 243, 379, 447
- Brajković Matko, dubrovački građanin, 350
- Brajković Ratko, Dubrovčanin, 355
- Brajković Vukota, čovjek vojvode Sandalja, 449
- Brajković Živko, Dubrovčanin, 354-355, 357
- Branilović Gruban, čovjek kneza Vukca Hranića, 57
- Branivoj, vojvoda, 205
- Branković Cipić, čovjek vojvode Sandalja, 443
- Branković Đurađ, despot, 355, 400
- Branković Radien, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Branković Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 443
- Branković Vuk, srpski vlastelin, 80
- Brankovići, srpska vlastela, 193, 336, 346, 408
- Brateljevići, trgovci iz Foče, 343
- Brković Milko*, historičar, 22, 488
- Brlići, vlasteličići, 343
- Budojević Dorišek, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Bulošić Radovac, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
- Bunić Marin, dubrovački poslanik, 147
- Bunić Petar, dubrovački poslanik, 281-282
- Bunić Stjepan, dubrovački poslanik, 283
- Bunić Toma, dubrovački vlastelin, 357, 372
- Burmazi, vlasi, 318, 344
- Butković Antonije, dubrovački građanin, 64
- Butković Radivoj, čovjek vojvode Sandalja, 445
- C**
- Crijepović Radeta, trgovac, 355, 357
- Crijepovići, trgovci iz Foče, 343

Crijević Lampre Ivan, dubrovački vlastelin, 40, 216, 223, 269

Crnojević Radič, zetski vlastelin, 85-86, 88-89

Crnojevići, zetska vlastela, 83-89, 93, 119, 336

Č

Čemerović Toma, knez, 282, 341, 343, 450

Čemerovići, vlastela, 341, 411

Čihorići, vlastela, 343, 411

Čorzi Ivan (Johannes Georgio), mletački poslanik, 248-253, 255, 264

Čremošnik Gregor, historičar, 10-11, 32, 104, 109, 253-254, 366, 371, 379, 383, 385-386, 432, 483, 488

Čubranovići, vlastela, 24

Ć

Ђирковић Сима, хисторичар, 13-14, 19, 21-22, 26-27, 29, 33-35, 38-40, 44-45, 48, 55-56, 60, 63, 67, 75, 78-80, 82-83, 86-87, 90, 97, 102-103, 106-109, 115-117, 119, 122, 127, 153, 161, 165, 171, 173, 176, 178, 180-181, 184-185, 189, 198-199, 203, 208-212, 214-217, 232, 250, 252, 255-259, 273, 283, 295, 335, 337, 353-354, 389, 392, 401-403, 488-490

Ђоровић Владимир, хисторичар, 13, 21, 23-25, 34, 90-91, 94-95, 102, 111, 181, 185, 188, 194, 196, 203-204, 209, 212, 217, 261, 266, 268, 273, 335, 361, 490

Џошковић Пејо, историјар, 7, 15, 43, 48, 51, 82, 106, 120, 155, 161-162, 184-185, 210, 216, 222-223, 237, 241-242, 258-259, 388, 401-403, 405, 490-491

Ђук Руџа, хисторичар, 15, 41, 255, 337, 344, 352-355, 491

D

Dabižinović Ostoja, trgovac iz Cernice, 343-344, 448

Dabojević Vukan, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450

Даничић Ђуро, филолог, 21, 24, 32, 148, 483
Дедијер Јевто, etnolog, 35, 491

Despina, kćerka srpskog kneza Lazara Hrebe-ljanovića, 66

Dimitrović Radelja, čovjek vojvode Sandalja, 443

Dimitrović Radoje, čovjek vojvode Sandalja, 443

Динић Михаило, хисторичар, 11, 13-14, 23, 29-31, 33, 35, 39-40, 49, 57, 62-64, 82, 90-91, 94, 96, 105-106, 118-120, 125-127, 130-131, 133-134, 162, 174-175, 179-180, 184, 196, 201, 205, 210, 212, 214, 216, 222, 231, 234, 242-243, 273, 328, 335, 337-340, 342-344, 353, 368, 372-374, 384, 388, 401-403, 447, 483, 491-492

Динић-Кнежевић Душанка, хисторичар, 161, 344, 492

Divac, krstjanin, 379, 388-389, 402

Dmitar, krstjanin, starac, 222-223, 242-243, 379, 388, 402, 447

Dmitar, srpski kraljević, 194

Dobrašinović Radovac, čovjek vojvode Sandalja, 453

Dobrašinović Vukosav, čovjek vojvode Sandalja, 449

Dobričević /Dobrikijević/ Grupko (vidi: Popović Grupko), poslanik, 358, 383-385, 448

Dobriljević Radivoj, čovjek vojvode Sandalja, 450

Dobrinović, vlastela, 24

Dobromanić Petko, čovjek vojvode Sandalja, 446

Dobrosalić Radovan, čovjek vojvode Sandalja, 455

Dobrovojević Branko, čovjek vojvode Sandalja, 320-322

Dobrovojević Radič zvani Vrag, čovjek vojvode Sandalja, 316, 318-320, 322, 451

Dobrovojević Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 443

Dobrovojević Vlatko, 64, 452

Dobrovojevići, vlastelići, 342, 411
 Doroteja, unuka Hrvoja Vukčića, 219
 Doroteja Gorjanska, bosanska kraljica, 259
 Dragić, knez, čovjek vojvode Sandalja, 379, 445
 Dragić Vukša, čovjek vojvode Sandalja, 449
 Dragiša, iz roda Kosače, 68
 Dragišić Ostoja, iz roda Kosače, 69-70, 72-74
 Dragišić Radosav, iz roda Kosače, 69-70, 72-74
 Dragišić Stjepan, iz roda Kosače, 69-71, 74
Драгојловић Драгољуб, historičar, 223, 242, 492, 493
 Drobnjaci, vlasi, 344, 412
 Drugalin(ov)ić Božidar, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
 Drugalinović Radoslav, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
 Drugalin(ov)ić Vlatko, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
 Dubjević Radoje, trgovac iz Foče, 343
 Dubravčić Pavlica, vlah Ugarak, 454
 Dubrovčani, od 343, 345-346
 Dukljanin, autor Ljetopisa popa Dukljanina, 35
Дурановић Амир, historičar, 7
 Dušan, srpski car, 34, 42
 Dušojević Vlah, čovjek vojvode Sandalja, 444

Đ

Đorđić Mateja Blaž, dubrovački poslanik, 57, 63, 243, 262, 268, 322
 Đorđić Franko, dubrovački poslanik, 152
 Đorđić Nikola, Dubrovčanin, 243, 278, 326-328
 Đurađ, župan, 213
 Đurašević Đurađ, albanski vojvoda, 119
 Đurašević Lješ, albanski vlastelin, 119
 Đuraševići, albanska vlastela, 119
Ђурић Војислав, хисторичар умјетности, 13, 333, 390, 404, 493
Ђурић Иван, хисторичар, 198, 255, 493

Đurinići, stanovnici Konavala, 280

F

Fejer Georgius, historičar, 13,
Filipović Nedim, historičar, 198, 493
Fisković Cvito, historičar umjetnosti, 390, 395, 404, 493
Foretić Vinko, historičar, 199-200, 493
 Fridrih III, rimski car, 353

G

Гецић Милена, хисторичар, 13, 94, 96, 98, 100, 105, 493
Gelcich Josip, historičar, 11, 14, 48, 208, 116, 118, 120-122, 126, 131, 163, 176, 178, 184, 189, 191-192, 195, 198, 200-201, 203, 205-206, 210, 212, 214-216, 249, 251-253, 257, 312, 432, 483
 Gleđevići, vlasi, 344
 Glupčić Radovac, čovjek vojvode Sandalja, 442
 Gojković Živko, zlatar, 395
 Gojsalić Dragiša, iz roda Kosače, 68, 70, 451
 Gojšić Bogčtin, čovjek vojvode Sandalja, 440
 Gojšić Priboje, čovjek vojvode Sandalja, 440
 Gradić Matko, dubrovački poslanik, 431
 Gradić Sime, dubrovački vlastelin, 361
 Gradinović Radič, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
 Grgurić Novak, čovjek vojvode Sandalja, 441
Грковић Милица, хисторичар, 43, 46, 493
Грујић Радосав, хисторичар, 13, 39-40, 101, 224, 261, 266, 493
 Grupković Radič, poslanik, 384-385
 Grupković Radosav, poslanik, 384-385
 Gučetić Marin, dubrovački vlastelin, 317, 319
 Gučetić Nikola, dubrovački poslanik, 62, 145-147, 149-150, 243, 262, 268, 431
 Gudeljić Cvjetko, dubrovački građanin, 350
 Gundulić Benedikt, dubrovački poslanik, 299, 301-302, 314, 320, 323, 328, 333, 363, 378, 386, 388, 395, 457-458, 462

Gundulić Ivan, dubrovački poslanik, 210-211, 268-269, 280, 286, 362
 Gundulić Nikola, dubrovački poslanik, 40, 135, 139-140, 281
 Gundulić Paladin, dubrovački vlastelin, 261

H

Halkokondil, bizantski pisac, 403
 Herman Celjski, celjski grof, 258
 Hlap, iz roda Kosače, 68, 70
 Hlapomirić Obrad, knez, 68, 70, 444
Храбак Богумил, хисторичар, 10, 24, 31, 96-97, 111, 114, 170, 186, 344, 493-494
 Hranić Vuk, knez, 43, 45, 47-49, 52-54, 56-57, 59-65, 67-70, 79, 146-147, 178, 379, 431
 Hranić Vukac, knez, 43, 45, 47-54, 56-60, 62-63, 65, 67, 79, 108, 125, 135, 146, 151, 153-157, 162, 241-242, 244, 274, 283, 309, 322, 359, 370, 379, 401
 Hranići, rod Kosača, 30, 46, 55, 67
 Hranislavić Miladin, možda iz Prače, 31
 Hranković Vlahota, dubrovački građanin, 319, 351
 Hrebeljanović Lazar, srpski knez, 45, 60, 87, 187
 Hrvatinčić, vlastela, 59-60, 81-83, 106, 136, 147, 150, 172, 175, 182-183, 185-186, 336, 347

I

Ilić Radina Nikša, dubrovački građanin, 319
 Ingenerio Petro, mletački trgovac, 87
Iorga (Jorga) Nikola, političar i historičar, 11, 48-49, 51, 59, 173, 182, 360, 373, 380, 383-385, 429-433, 435-436, 438, 483
Исаиловић Невен, хисторичар, 203, 494
 Isak, osmanski vojvoda, 236
 Ivan, čovjek vojvode Sandalja, 445
 Ivan iz Padove (Johannes), ljekar, 326-327
 Ivan iz Trsta, biskup Albanije, 86
 Ivan Šibenčanin, gvardijan, 175
Ивановић К. Милан, хисторичар, 346, 494
Ивић Алекса, хисторичар, 57, 261, 266, 494

J

Jacobo de Feraria (Jacobus de Godoaldis), ljekar, 329
Janeković (Janeković-Römer) Zdenka, historičar, 15, 39, 270, 272, 494
Јанковић Марија, хисторичар, 71, 494
 Jelena (1395-1398), kraljica, 78, 82, 84, 89-96, 98-100, 103, 105, 347, 380
 Jelena (Crnojević), prva supruga Sandalja Hranića, 67, 83, 86, 88, 98, 101, 110, 148, 380
 Jelena (Lazarević), treća supruga Sandalja Hranića, 45, 52, 55, 60, 66, 67, 87, 110, 169, 187, 189, 196, 208, 216, 243, 274, 288, 290, 292, 330-333, 404
 Jelena, supruga Stjepana Vukčića, 43, 55, 331, 333
 Jelena, supruga Vuka Hranića, 45, 46, 59-62, 67, 146, 148, 150
 Jelena, supruga Hrvoja Vukčića, 364
Јеремии Ристо, хисторичар, 23, 326, 494
Јиречек Константин, хисторичар, 11, 13, 34, 46, 52, 69, 76, 94-95, 189, 342, 371, 384, 432, 442, 483, 495
 Jovan, svirač, 394
 Jovanka Orleanka, 397
Јовановић Љубомир, хисторичар, 45, 495
 Junije 'de Cosiza', Dubrovčanin, 361
 Jurjević Nikola, knez, sin Jurja Radivojevića, 205
 Jurjević Pavle, knez, sin Jurja Radivojevića, 205-206

K

Kabužić Mihail, dubrovački građanin, 203
Каймаковић Здравко, хисторичар умјетности, 337, 495
Калић Јованка, хисторичар, 13, 38, 185, 190, 197-198, 495
Камберовић Хуснија, historičar, 7
Каретанић Нико, historičar, 15, 39, 101, 110, 213, 226, 495
 Katarina, bosanska kraljica, 55

- Katarina, druga supruga Sandalja Hranića, 45, 59-60, 62, 67, 146, 148, 150, 158, 164, 182, 186, 193, 338, 383-384, 404, 429, 431
- Katarina, supruga kneza Vukca Hranića, 43, 46, 48-49, 57-58, 67, 333
- Katarina, unuka Hrvoja Vukčića Hrvatinića, 219
- Kaznačić-Hrdalo Anica*, historičar, 366
- Klajić Vjekoslav*, historičar, 11, 21, 23-24, 26, 78, 111, 175, 184, 188, 197, 483, 495
- Klapotić Mihoč, kamenar, 390
- Klešić Pavle, vojvoda, 109, 118-119
- Komlinović Pavko, knez, 338
- Komlinović Pavao, knez, 338, 455
- Komlinovići, vlastela, 315, 338, 343, 411
- Konenovići (? Komlinovići), 315
- Kopić Toma, vitez, 248, 379, 446
- Korać J. Vojislav*, хисторичар умјетности, 110, 495
- Korjenić Bogčín, čovjek vojvode Sandalja, 177, 379, 443
- Kosača Pribisav, 20
- Kostadinović Tihorad, čovjek vojvode Sandalja, 442
- Kostanjčić Pavle, vlastelin, 205
- Kostanjčić Ratko, vlastelin, 205
- Kostanjčići, vlastela, 55
- Kotromanić Tvrtko I, kralj, 27, 32-34, 36, 38-42, 75-77, 82-83, 90, 92, 96-100, 106, 130, 174, 181, 347, 400, 408-409
- Kotromanići, bosanska dinastija, 9, 34, 115, 118, 130, 204, 258
- Kovač, čovjek vojvode Sandalja, 440
- Ковачевић Аубомир*, хисторичар, 91, 337
- Kovačević Vukašin, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Ковачевић-Кojiћ Десанка*, хисторичар, 13-15, 61, 64, 92, 337, 339, 341, 343-344, 346-347, 352, 354, 356-357, 403, 495-496
- Ковијанић Ристо*, хисторичар, 11, 85-87, 97-98, 428, 496
- Kovilović Obrad, vlasteličić, 446
- Kovilovići, vlasteličići, 343, 411
- Kozičić Radanac, poslanik, 384
- Krajnović Mioman, čovjek vojvode Sandalja, 452
- Krajsalić Nenko, vlah, katunar Burmaza, 444
- Krajsalići, vlasi, 344, 412
- Kranotić Radičko, čovjek vojvode Sandalja, 442
- Krekić Bariša*, historičar, 15, 255, 273, 288, 290-292, 297, 397, 497
- Krekojević Branko, čovjek vojvode Sandalja, 452
- Kresojević Krasoje, čovjek vojvode Sandalja, 445
- Kresojević Ostoja, čovjek vojvode Sandalja, 445
- Kresojević Radienko, čovjek vojvode Sandalja, 445
- Kresojević Radoje, čovjek vojvode Sandalja, 445
- Kresojevići, vlasi, katun, 31, 318
- Krstjašinova Beoka, 30
- Kružić Mihailo, Dubrovčanin, 350
- Kujava, bosanska kraljica, 107, 231
- Kurtović Esad*, historičar, 16, 23, 36, 67, 69, 94, 168, 182, 186-187, 193, 196, 201, 203, 211, 221, 224, 229, 231, 243, 330, 342-344, 347, 376, 383, 393, 497-498
- ## L
- Ladislav Napuljski, ugarski kralj, 10, 48, 51, 111-117, 120, 122, 124-125, 133, 154, 161-170, 172-178, 183-184, 190, 194-195, 202, 219, 231, 245, 408-409
- Lamprić Ivan, dubrovački građanin, 354
- Lamprić Živko, dubrovački građanin, 354
- Lazarević Stefan, srpski despot, 169, 185, 187, 189, 197-198, 208, 247, 250-251, 253, 257
- Lazarevići, srpska vlastela, vladarski rod, 336, 346
- Lilek Emilijan*, historičar, 393, 498
- Lonza Nela*, historičar, 23, 483
- Lovrenović Dubravko*, historičar, 7, 15, 48, 81, 83, 89-90, 96-97, 102, 107-108, 111-112,

116, 149-150, 164-165, 172-174, 182-183, 190, 194, 196, 231, 250, 338, 393, 498-499
Lučić (Lucić) Ivan, historičar, 10, 105, 162, 164, 183, 195, 484
Lučić Josip, historičar, 11, 49, 104, 117, 121, 129, 136, 138-139, 141, 143-145, 147, 151-152, 282, 366-367, 484
 Ludovik, ugarski kralj, 348
 Luka, dubrovački građanin, 350
Lukarević (Luccari) Jakov, historičar, 10, 400, 483
 Lukarević Mihoč (Mihael), dubrovački vlastelin, 51
 Lukarević Petar, dubrovački poslanik, 281-282, 387
 Lukarević Stjepo (Stjepan), dubrovački vlastelin, 51
 Lukin Marin, Kotoranin, 85

LJ

Ljubetko, 320-321
 Ljubibratići, vlastela, 306, 310
 Ljubić Radašin, čovjek vojvode Sandalja, 452
Ljubić Šime, historičar, 10, 31-32, 42, 47-48, 60, 88, 101, 112, 118, 125, 133-134, 164, 169-171, 177-178, 180, 182-183, 189-192, 195, 199, 201, 216, 246-247, 249, 253-254, 257, 338-339, 347, 359, 371, 380-381, 383-384, 430-431, 435, 443, 484
 Ljubinovići, trgovci iz Foče, 343
 Ljubišić Radoje, čovjek Radoslava Pavlovića, 264, 266
 Ljuštićani, albanska vlastela, 119

M

Makinić Radič, čovjek vojvode Sandalja, 444
 Maksić Bogiša, čovjek vojvode Sandalja, 320-321, 452
Макушев Вићентије, historičar, 10-11, 484
 Maleševci, vlasi, 35, 323, 344, 379, 412
Маловић-Ђукић Марица, historičar, 15, 192, 344, 499-500

Marin, 164
 Marko, dubrovački građanin, 350
 Marković Ivan, Dubrovčanin, 364
 Marnavić Gojko, knez, 22, 24, 27, 78
 Marojević Rajko, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
 Maruša, Dubrovčanka, supruga Žore Bokšića, 23
 Maštrović Pavle, 118
Маžуранић Владимир, filolog, 46, 500
 Medošević Gojko, vlah Mirušić, 64
 Medošević Pribil, čovjek vojvode Sandalja, 445
 Medošević Radivoj, župan, čovjek vojvode Sandalja, 217, 342, 447
 Medoševići, vlasteličići, 411
 Medulin, čovjek vojvode Sandalja, 442
 Medulinović Mladien, carinik Stjepana Vukčića, 365
 Medulinović Radič, čovjek vojvode Sandalja, 385, 451
 Mehmed (sultan Mehmed I 1413-1421), 197-199
 Menčetić Ivan, dubrovački poslanik, 359, 366
 Miaš, gost, 242
 Mihačević Raduj, čovjek vojvode Sandalja, 454
Михалчић Раде, historičar, 23, 35, 43, 108, 372, 500
Мијушковић (Калић) Јованка, historičar, 39, 101, 103-105, 108, 117-118, 134, 156-157, 359, 361, 366, 500
Миклошић (Miklosich) Fran, filolog, 11, 24, 32, 38, 68, 70-71, 78, 93, 106-107, 111, 338, 428-429, 484
 Milatović Grgur, vojvoda, 50, 90, 94
 Milatović Radovac, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
 Milatović Sanko, knez, 50
 Milatović Vukašin, vojvoda, 109
 Milatovići, vlastela, 50, 94, 343, 411
 Milčinović Milat, čovjek kneza Vuka Hranića, 64

- Milčinović Ostoja, 64
Miletić Nada, historičar umjetnosti, 30, 35, 500
 Miletić Stanac, čovjek vojvode Sandalja, 441
 Milgostić Zoran, možda iz Prače, 31
 Milij (Milaj), pop, 379, 386
 Miljenović Živko, dubrovački građanin, 354
 Miloradović Stjepan, čovjek vlastele Pavlovići, 213
 Milošević Bogdan, čovjek vojvode Sandalja, 447
 Milošević Novak, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
 Milošević Viganj, 126
 Miošić Vučihna, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
 Mirilovići, vlasi, 318
 Mirojević Boljesav, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
 Mirošković Tvrdiša, trgovac iz Foče, 343
 Mirušići, vlasi, 64
Мирушић Синиша, historičar, 16, 109, 500
 Mišljenović Radelja, čovjek vojvode Sandalja, 455
 Mišljenović Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 455
 Mišljenović Radovan, čovjek vojvode Sandalja, 455
 Mlečani /vidi: Venecija/, 32, 48, 60, 83-84, 87-88, 125, 133-134, 162, 169-170, 178, 180, 183, 186, 189-192, 195, 199, 244-252, 254-257, 303, 339, 345, 347, 354, 357-358, 370, 378, 381, 383, 385
 Morović Ivan, mačvanski ban, 197
 Mrđenović Pribac, knez, 341, 444
 Mrđenovići, vlastela, 328, 341
Мрзућ-Радојчић Јелена, historičar, 20, 44, 80, 82, 107-108, 131, 153, 188-189, 199, 500
 Murat II, sultan, 257
 Muržić Pribisav, čovjek vlastele Pavlovići, 349
 Muržić Radosav, čovjek vlastele Pavlovići, 349
 Musa (1411-1413), sultan, 198
 Mustafa, protukandidat sultana Murata II, 257
Mušeta-Aščerić Vesna, historičar, 7, 337, 500-501
- N**
- Nalko, dubrovački građanin, sin Vlahote Hrankovića, 319
 Napuljci (vidi: Napulj), 49, 166-167, 176, 179
Неделькович Бранислав, historičar, 11, 62, 244, 282, 341, 370, 450, 484
 Nelipčić (Cetinski) Ivaniš, knez, 111, 173-174, 245
 Nelipčić Jelena, 84
 Nelipčići, vlastela, 83
 Nemio Radoslav, čovjek Hranića, 63
 Nenada, 441
 Nenković Bojko, dubrovački građanin, 330, 355-357
 Nigro Marko, mletački trgovac, 86
 Nikolić Grgur, knez, 90-91, 149, 204, 214, 301, 315, 317-318, 373
 Nikolić Vukoslav, knez, 119
 Nikolići, vlastela, 91, 94, 103-104, 106, 109, 111, 163, 205, 213, 336, 343, 373, 411-412
 Nikšići, vlasi, 344
Нилевич Борис, historičar, 55-56, 404, 501
 Nosanović Ostoja, iz Konavala, 40
 Nosdronja Gabriel, 183
 Novaković Vlatko, čovjek vojvode Sandalja, 454
 Novaković Vukac, čovjek vojvode Sandalja, 446
 Novakovići, trgovci iz Foče, 343
 Novakovići, trgovci iz Pljevalja, 343
- O**
- Obad Stjepo*, historičar, 282, 484
 Obradović Pribisav, čovjek vojvode Sandalja, 452
 Obradović Radoslav zvani Ban, 264
 Obradović Vlatko, knez, iz roda Kosače, 68-

- 71, 73, 444
- Obradović Vukota Nemio, čovjek Hranića, 57, 63-65
- Obradovići, trgovci iz Goražda, 343
- Ogrići, iz Konavala, 280
- Ogrinovići, vlasteličići, 411
- Oliverović Pokrajac, iz Ljubomira, 456
- Oliverovići, vlasteličići, 342, 411
- Orbin Mauro*, mljetski opat, historičar, 10, 20-21, 24, 27, 29-30, 33, 35-36, 45, 47, 78, 80, 329, 484
- Osmanlije, 9, 16, 33, 56, 76, 80, 82, 88, 91, 101-102, 119, 174, 176, 178-179, 188, 192-198, 201-203, 205-206, 208-214, 217, 219-221, 230, 235-239, 241, 245-246, 253, 255-257, 259, 295, 298, 300-306, 309-311, 314, 324, 378, 396-397, 408, 410, 457
- Ostoja, 248, 446
- Ostoja, iz roda Kosače, 68, 70
- Ostojić Ivaniš, knez, iz roda Kosače, 68-70, 73-74, 444
- Ostojić Radosav, čovjek vojvode Sandalja, 452
- Ostojić Radovan, čovjek vojvode Sandalja, 452
- Ostojić Stojislav, čovjek vojvode Sandalja, 441
- P**
- Palavestra Vlajko*, etnolog, 12, 337, 501
- Paleolog Manojlo II (1414-1425), bizantski car, 255
- Papalić Nikola, čovjek vojvode Sandalja, 452
- Paštović Aleksa, knez, 175, 183, 388-389, 402, 442
- Paštovići, vlastela, 119
- Pavle, čovjek vojvode Sandalja, 449
- Pavlović Ivaniš, vojvoda, sin Radoslava Pavlovića, 20, 55-56, 372
- Pavlović Nikola, knez, sin Radoslava Pavlovića, 55, 372
- Pavlović Petar, vojvoda, sin Pavla Radinovića, 40, 121, 154, 210, 213, 215-216, 222-223, 227, 231-233, 235-237, 246, 261, 265, 285-286, 390, 433
- Pavlović Petar, knez, sin Radoslava Pavlovića, 55, 372
- Pavlović Radoslav, vojvoda, 19, 55-56, 58, 148, 213, 234-243, 249, 252, 254, 256, 260-267, 276, 280, 285-290, 293-312, 316-320, 324-325, 360, 363, 371-372, 400, 402, 457, 463
- Pavlovići, vlastela, 36-41, 53, 55, 57, 63, 68, 76-77, 81-82, 84-85, 110, 121, 180, 198, 201, 204, 206, 209-215, 217, 220-221, 223-225, 233-237, 239-240, 261-262, 267, 285-286, 295, 298, 306, 317, 320, 323, 336-337, 340, 346-347, 350-352, 354, 364, 370, 374, 404, 410
- Perojević Marko*, historičar, 13, 24, 82, 90-91, 96, 107, 111, 114, 118, 120, 140, 154-155, 161, 165, 173-174, 184-185, 188, 203-204, 210, 216-217, 501
- Perunčić Brajan, 63
- Perutinić Stanko, katun, katunar, 35-36, 255, 323, 340, 344, 379, 412
- Petković Vuk, trgovac iz Pljevalja, 343
- Petkovići, trgovci iz Pljevalja, 343
- Petrojević Priboje, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
- Петровућ Ђурђица*, historičar, 15, 391-392, 501
- Petrović Leo*, historičar, 55, 501
- Петровућ М. Муодраг*, historičar, 46, 501
- Pičevići, vlastela, 343
- Pilatovci, vlasi, 318
- Pilatović Nikola, vlah, 324
- Pliščić Vukosav, vlah, 448
- Pliščići (Pliske), vlasi, 316, 318, 344
- Pocrnje, vlasi, 318
- Poča Hristofor, dubrovački vlastelin, 310, 363
- Pohvalić Pribislav, diplomata, 222, 226-227, 229, 238, 247-248, 268, 290-294, 313, 321, 329-331, 355-356, 358, 362, 368, 379, 381-383, 386, 411, 432, 444, 446, 458
- Pohvalić Vlatko, diplomata, 293, 312, 379, 383, 451
- Poparić Bare*, historičar, 21, 45, 501

Поповић Даница, хисторичар, 333, 502
 Поповић Grgur, poslanik Stjepana Vukčića, 385
 Поповић Grupko (vidi: Dobričević Grupko), diplomata, 228, 241, 319, 378-379, 383, 385, 387, 390-391, 411, 448
 Поповић Ljubiša, čovjek vojvode Sandalja, 445
Поповић Марко, археолог, 337, 502
 Поповић Ratko, iz Konavala, 40, 216, 283
 Poznanović Ljubiša, čovjek vlastele Pavlovića, 212
 Poznanović Vukosav, čovjek vlastele Pavlovića, 212
 Predojevići, vlasi, 344
 Pribilović Badanj, Sandaljev vlasteličić u Konavlima, 228
 Pribilović Mekiš, čovjek vojvode Sandalja, 440
 Pribilović Radivoj, čovjek vojvode Sandalja, 450
 Pribilovići, trgovci iz Goražda, 343
 Pribinić Mirko zvani Kladorup, trgovac iz Cernice, 344, 448
 Pribinić Radovac, čovjek vojvode Sandalja, 442
 Pribinić Stjepan, dubrovački građanin, 350
 Pribinići, trgovci iz Cernice, 343
 Pribinja, 64
 Pribisalić Čepčić Obrad, čovjek vojvode Sandalja, 451
 Pribisalić Novak, klesar, 390
 Pribisalić Radovac, čovjek vojvode Sandalja, 455
 Pribisalić Rakoje, čovjek vojvode Sandalja, 455
 Pribisalić Vukašin, čovjek vojvode Sandalja, 455
 Pribisalići, trgovci iz Goražda, 343
 Pribisav, dijak, sin popa Milija, 379, 385-386, 451
 Pribjen, vlah, čovjek vojvode Sandalja, 453
 Pribojević Milaš, čovjek vojvode Sandalja, 449
 Pribojević Radivoj, čovjek vojvode Sandalja, 453

Pribojević Vlatko, čovjek vojvode Sandalja, 453
 Priljubović Stanoje, čovjek vojvode Sandalja, 455
 Primilovići, vlasi, 344, 412
 Primović Petar, dubrovački građanin, 351, 354
 Pripčić Matulin, dubrovački građanin, 350
 Pripčić Pribil, dubrovački građanin, 64
 Pripčić Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 238, 243, 445
 Pripčić-Mrđenović Rajko, knez, 282, 325-326, 328, 341-343, 369, 379, 385, 445, 450
 Pripčići-Mrđenovići, vlastela, 341, 411
 Pripković Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 442
 Prodanelić Teodor, dubrovački vlastelin, 62, 65, 205, 225, 228-229, 266, 282, 351, 371, 387-388, 390-391, 431
 Prokulić Petar, dubrovački vlastelin, 372
Пуцућ Медо, хисторичар, 11, 53, 87-88, 95, 98, 102, 105, 110, 120, 146, 179, 210, 215, 275, 324, 386, 394, 421, 451, 484

R

Rački Franjo, historičar, 10-11, 111, 149, 164, 175, 231, 484, 502
 Radetinić Novak, čovjek vojvode Sandalja, 317, 451
 Radič, sin Pribislava Pohvalića, 383
 Radikijević Nikola, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
 Radin, prezbiter, 40
 Radinac, poslanik, 379-380
 Radinković Dobrašin, Sandaljev vlasteličić u Konavlima, 228
 Radinović Nikola, Dubrovčanin, klesar, 364
 Radinović Pavle, knez, 13, 19-20, 22-23, 25-26, 35, 38-40, 42, 48, 62-63, 78-79, 82, 84-85, 89, 93, 95, 109-111, 113, 115-116, 118-122, 136, 140-141, 144, 146-147, 152-155, 162-163, 175, 181, 184, 188, 200, 202, 204, 209-215, 219, 231, 336, 350, 353, 407, 409

- Radinović Ugrin, čovjek vojvode Sandalja, 445
- Radišić Dobriljević Radivoj, čovjek vojvode Sandalja, 451
- Radišić Pavle, srodnik dinastije Kotromanić, 115, 116, 118-119, 124, 131
- Radišić Radivoj, čovjek vojvode Sandalja, 450
- Radivojević Herak, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Radivojević Juraj, vojvoda, 51, 78, 90, 91, 102, 117, 129, 136, 143, 145, 155, 162, 206
- Radivojević (Jurjević) Pavle, knez, 148
- Radivojević Rakoje, čovjek vojvode Sandalja, 455
- Radivojević Viganj, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Radivojević Vukac, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Radivojević Vukić, 216
- Radivojevići (Jurjevići-Vlatkovići), vlastela, 135-136, 163, 176, 180-181, 186, 205, 216, 245, 270, 337-338, 347-348, 350
- Radmanić Milić, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Radmanići, trgovci iz Cernice, 343
- Radmilovići, trgovci iz Cernice, 343
- Radoje, sin Pribislava Pohvalića, 383
- Radojević Mirko, knez, 111
- Radojković Radosav, čovjek vojvode Sandalja, 446
- Радонић Јован*, хисторичар, 13, 22, 24, 26, 32, 39, 79, 81, 90-91, 96, 106, 111-116, 118, 120, 127, 136, 146-147, 154, 173, 175, 180, 184-185, 188, 198-201, 209, 212, 404, 484, 502
- Radonja, 57, 63
- Radosalić Bogavče, dijak, 379, 385, 447
- Radosalić Juraj, dubrovački građanin, 354
- Radosalić Milat, Dubrovčanin, 365
- Radosalić Mileta, čovjek vojvode Sandalja, 445
- Radosalić Radič, čovjek vojvode Sandalja, 445
- Radosalić Vuk, čovjek vojvode Sandalja, 454
- Radosalići, trgovci iz Cernice, 343
- Radosalići, trgovci iz Goražda, 343
- Radosinjić Dobrilo, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
- Radoslav, knez, 205
- Radovanić Helja, čovjek vojvode Sandalja, 445
- Radovinović Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 455
- Radulović Mileta, čovjek vojvode Sandalja, 452
- Radulović Vučina, čovjek vojvode Sandalja, 452
- Rajković Radič, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
- Ranjina Lorenzo, dubrovački poslanik, 44
- Ranjina Nikola (Ragnina)*, hroničar, 78, 119, 334, 485
- Raspuđić Vukas, čovjek vlastele Pavlovići, 264
- Rastić Junije (Restius)*, hroničar, 10, 121, 168, 224, 234, 334, 400, 404, 485
- Rastić Klement, Dubrovčanin, 350
- Rastić Paskoje, dubrovački poslanik, 147, 280-281
- Rastić Vito, Dubrovčanin, 350
- Ratković Dobrovuk, trgovac iz Cernice, 343-344, 448
- Ratković Milobrat, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Ratković Radašin, čovjek vojvode Sandalja, 441
- Ratković Radibrat, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Ratković Radonja, čovjek vojvode Sandalja, 456
- Ratković Stojko, čovjek kneza Vuka Hranića, 65
- Ratković Tokač, čovjek vojvode Sandalja, 453
- Ratković Vlatko, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
- Raup, knez, 114
- Ridani, vlasi, 315, 344, 412
- Ripošević Velimir, čovjek vojvode Sandalja, 446

- Riženići, albanska vlastela, 119
 Rogačići, trgovci iz Goražda, 343
Roller Dragutin, historičar, 366, 391, 502
 Roso Mikonelo, vjerovatno mletački građanin, 86
Рудић Срђан, хисторичар, 219, 364, 502
 Ruđić Bogeta, župan, 225, 228, 241, 244, 370, 379, 387, 440
Руварац Иларион, хисторичар, 25
- S**
- Sanković Beljak, župan, 157, 359
 Sanković Radič, vojvoda, 101, 103-109, 116-117, 119, 127, 130-131, 134-135, 137-139, 141-142, 144, 151, 156-157, 348, 359, 361, 366, 371
 Sankovići, vlastela, 21, 36, 38-41, 103-104, 106, 108-109, 131, 134, 141-142, 230, 232, 336, 343, 346, 359, 371-372, 409, 412
 Saracin, vlah, čovjek vojvode Sandalja, 448
 Sedlarić Obrad, čovjek vojvode Sandalja, 373, 379, 444
 Semković Stjepan, vlasteličić, 78
 Semković Tvrtko, vlasteličić, 78
 Semković Vukmir, župan, 78
 Sigismund Luksemburški, ugarski kralj, 51, 80, 91, 105, 107, 112, 115-116, 118, 121-122, 124-129, 133, 150, 154-155, 161-163, 165, 167-170, 172-176, 178-191, 193-203, 205, 208-209, 211, 214-215, 217, 219, 230-231, 245, 248-251, 253, 255-259, 300, 303, 305-306, 313, 334, 353-354, 391, 396-398, 408-409
 Simon Detrih, vitez, 183
Синдик И. Душан, хисторичар, 379, 502
Sivrić Marijan, historičar, 15, 337-338, 487, 502
 Sladanović Gojko, čovjek vojvode Sandalja, 276, 282, 449-450
 Sladenović Stanihna, dubrovački građanin, 349, 350-351
 Slavomirović Vukša, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
Smičiklas Tadija, historičar, 59, 150, 485
Соловјев Александар, хисторичар, 24, 32, 403, 485, 502
 Sorokočević Jakov, dubrovački vlastelin, 367-368
Спасић Душан, хисторичар, 231, 503
Спремић Момчило, хисторичар, 193-194, 196, 208, 211, 503
 Stana, kćerka kralja Stjepana Dabiše, 78
 Stančić Radelja, čovjek vojvode Sandalja, 453
 Stančić Stjepan, čovjek vojvode Sandalja, 448
 Stanišić Dabiživ, zlatar, 395
 Stanković Klāpac, vlah Maleševac, 340, 379, 448
 Stanković Stanihna, vlah Maleševac, 454
 Stanković Stanoje, vlah Maleševac, 323, 379, 395, 448
 Stankovići, vlasi Maleševci, 344
 Stjepanović Šišman, čovjek vojvode Sandalja, 450
 Stipko, iz roda Kosače, 68, 70
 Stipković (Radivoja) Đurađ, iz roda Kosače, 69-71, 73
 Stipković Dubravac, vlah Drobniak, 452
 Stipković Radič, knez, iz roda Kosače, 68-71, 73
 Stipković Radivoj, knez, iz roda Kosače, 68-70, 444
 Stipković Radosav, knez, iz roda Kosače, 68-71, 73, 384, 444
 Stipojević Miočin, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
 Stjepan Dabiša (1391-1395), kralj, 21-27, 39, 75, 78, 80, 82, 84, 92, 103, 117, 347
 Stjepan Ostoja, kralj, 49, 92, 101, 103, 105-112, 114-120, 122-124, 126-130, 132-137, 139, 144, 147-148, 151-152, 156, 161, 165-166, 171, 173-174, 176, 179-181, 183, 188-189, 193, 196, 202-205, 208, 210-212, 214-217, 231-232, 347-348, 350, 354, 359-360, 366
 Stjepan Ostojić, kralj, 223, 231-233, 235, 237-238, 244, 374

Stjepan, sin Pribislava Pohvalića, 383
 Stjepanović Marin, dubrovački građanin, 203
Стјепчевић Лазар, historičar, 11, 85-87, 97-98, 428, 496
Стојановић Љубомир, historičar, 11, 24, 32-33, 39, 43-45, 49-54, 61, 68, 70-71, 73, 87-88, 91-98, 100-101, 103-110, 113-115, 118-119, 124-125, 127-128, 132, 134-140, 146-148, 150, 153-157, 162-163, 165-166, 171, 173, 176-177, 179-180, 182, 184, 186, 189, 191-192, 194-195, 198-200, 204-207, 212-214, 217-218, 222, 224, 228-231, 233-242, 249, 253, 270, 275, 284-285, 293-294, 297, 312, 324-325, 332, 342, 346, 348-349, 353, 364-365, 367, 369-370, 371-374, 376, 378-380, 383-387, 389, 391, 393, 396, 420-424, 428-435, 437, 441, 443-448, 451, 485,
 Stojšalić Tupač, čovjek vojvode Sandalja, 442
 Stracimirović Balšić Đurađ II, gospodar Zete, 45, 87-88, 102, 110, 169, 187, 199
 Sv. Stjepan, 374
 Sv. Anastazije, 404
 Sv. Andrija, 404
 Sv. Matija, 404
 Sv. Šimun, 404
 Sv. Vlaho, dubrovački zaštitnik, 270, 273, 394

Š

Šabanović Hazim, historičar, 197, 211, 503
Šanjek Franjo, historičar, 242, 503
 Šantić Batalo, tepčija, 82, 93, 109
Šišić Ferdo, historičar, 10-11, 13, 33, 91, 96, 106, 111-112, 124, 126, 129, 133, 174-175, 180, 188-189, 199, 203, 335, 429, 485, 503
Шкриванић Гавро, historičar, 35, 115-117, 337, 503
Шушица Марко, historičar, 79, 503
Šundrica Zdravko, arhivist i historičar, 23, 483
Šunjić Marko, historičar, 10, 14, 48, 83, 111, 116, 125-126, 133, 164, 168-172, 177, 183, 185-186, 190-192, 196, 215, 245, 247, 249-250, 253-254, 256, 259, 503
Šurmin Đuro, historičar, 11, 21-23, 26, 78, 203, 428, 485

Т

Тадвић Јоржо, historičar, 11, 23, 275, 326, 362, 389, 485, 494
 Teodor, skadarski arhidakon, 177, 183, 379-381, 443
 Teodor, svirač, 394
 Teodora (Balšić), supruga Petra Vojsalića, 55, 67
 Teodora, kćerka Vukca Hranića, supruga Radoslava Pavlovića, 43, 55-57, 67, 240, 286, 290
 Tezalović Brailo, diplomata, 63, 120, 222, 264, 349
Тһallóczy Lajoš, historičar, 11, 20, 48, 75, 116, 118, 120-122, 126, 131, 163, 175-176, 178, 184, 186, 188-189, 191-192, 195, 198, 200-201, 203, 205-206, 208, 210, 212, 214-216, 231, 249, 251-253, 257, 312, 353, 399-400, 404, 430, 432, 442, 483, 485, 503-504
 Tolinović Radin, dubrovački građanin, 351
 Toliša, župan, 162, 372-373, 379, 441
 Тома, vitez, 51, 162
Томовић Гордана, historičar, 337, 504
Тошић Ђуро, historičar, 11, 13-15, 21-26, 30, 35, 45, 60-61, 63, 67-69, 71, 80, 88, 91, 102, 135, 181, 193-194, 199, 204, 210, 212, 216, 235, 245, 270, 337, 346, 348-351, 384, 403, 485, 504
Трпковић А. Вељан, historičar, 91, 504
Трубелка Ћиро, historičar, 11, 13, 82, 295, 297, 312, 400, 404, 485, 505
 Tumurlić Vlatko, krstjanin, 120, 210,
 Tvrtković Tvrtko II, kralj, 14, 19, 49-51, 123, 126-127, 129-130, 132, 134-135, 137, 140, 146, 150-155, 161-162, 166, 168, 173-174, 176, 179-180, 202-206, 208-210, 220, 230, 235-238, 246, 248-249, 251-252, 255-259, 266, 279, 287, 296-298, 300, 302-314, 324, 348, 355, 364, 370, 373, 377, 394, 400, 409, 457-458
 Tvrtković Vlatko, vojvoda, 24, 109
 Tvrtković Vuk, 443
 Tvrtkovići, trgovci iz Pljevalja, 343

U

Ugarci, vlasi, 344, 412
 Ugrinović Ivan, majstor, 361-362, 389
 Uporničić Budisav, knez, 108
 Uroš, srpski car, 34

V

Valentini Joseph, historičar, 10, 482
 Vardić Radovan, knez, 242, 243, 379, 388, 446
 Vardić Vukac, knez, 262-263, 379, 443
 Vardići, 341, 411
Vego Marko, arheolog, 12, 15, 29-31, 35, 43, 64, 68, 107, 131, 231, 338, 455-456, 485, 505
Vekarić Nenad, historičar, 39, 101, 110, 226, 495
 Velanović Buša, čovjek vojvode Sandalja, 453
 Velanović Nikola, čovjek vojvode Sandalja, 453
 Velanović Strojče, čovjek vojvode Sandalja, 453
Веселиновић Андрија, хисторичар, 185, 505
 Veseokovići, trgovci iz Foče, 343
 Vignjević Grubač, vlah Pliščić, 448
 Vignjević Vukac, vlah Pliščić, katunar, vojvoda, 320
 Vijekovići, vlasteličići, 260
Vindeke Eberhard, biograf S. Luksemburškog, 174-175
 Vladislav, kastelan Vratara, 342
 Vladislav Jagel, poljski kralj, 188
 Vladna, majka Jurja Radivojevića, 102
 Vlahovići, vlasi, 344
 Vlatko (Kosača), herceg, 372
 Vlatković Pribio, čovjek vojvode Sandalja, 282, 450
Voje Ignacij, historičar, 258, 505
 Vojsalić Juraj, vojvoda, 309, 338
 Vojsalić Petar, vojvoda, 67
 Vojtanović Radosav, vlasteličić, 445
 Vojtanović Vukac, vlasteličić, 445

Vojtanovići, vlasteličići, 342, 411
 Vragovići, vlasi, 344
 Vučetić Andrija, dubrovački poslanik, 431
 Vučica, 205
 Vuk, otac Hrane i Vlatka Vukovića, 29, 32, 67
 Vuk, knez, 205
 Vukačići, vlastela, 216
 Vukan, čovjek vojvode Sandalja, 441
 Vukanović Radovac, čovjek vojvode Sandalja, 449
 Vukašin, srpski kralj, 194
 Vukčić Stjepan, vojvoda, herceg, 10-13, 16, 29, 37, 43-44, 48-49, 52-61, 66-67, 69, 74, 220, 231, 244, 274, 283, 306, 308-309, 331-334, 338-339, 351, 353, 356, 358, 364-365, 369-370, 376-377, 382, 384-386, 393, 396, 403, 411
 Vukčić Hrvatinić Hrvoje, veliki vojvoda bosanski i splitski herceg, 21-24, 26-27, 35, 42, 45, 49, 51, 59, 75-77, 80, 82-85, 92-93, 95, 102, 105-106, 108-109, 111-112, 114-119, 121-125, 127-138, 140-154, 158, 161-167, 169-170, 173-183, 185, 188-189, 193-196, 198-199, 202-203, 206, 209, 211, 213, 219, 244-245, 337-338, 347-348, 353, 364, 366-367, 399-400, 404, 407-409, 429
 Vukčić Hrvatinić Vuk, ban, 45, 59, 146, 148, 150, 182, 338
Вукмановић Јован, антрополог, 390, 505
 Vukojević Bogut, čovjek vojvode Sandalja, 453
 Vukosalić Pribio, čovjek vojvode Sandalja, 453
 Vukosalić Stojko, čovjek vojvode Sandalja, 449
 Vukosalić Tvrtko, čovjek vojvode Sandalja, 446
 Vukosalići, trgovci iz Goražda, 343
Vuković D., historičar, 39, 506
 Vuković Hrana, veliki knez bosanski, 20, 32, 42-44, 46, 47, 59, 67, 148
 Vuković Ivan, knez, 45, 54, 60-62, 66-71, 73, 444

Vuković Sladoje, knez, 45, 54, 60-62, 67, 68-71, 73, 451

Vuković Vlatko, vojvoda, 13, 16, 20-21, 23-27, 29, 32-33, 36, 38-39, 41-42, 44, 46-47, 67, 75-80, 84-85, 90, 97-98, 101, 104, 110, 131, 148, 220, 230, 325, 335-336, 377, 407

Z

Zelić Pribislav, čovjek vojvode Sandalja, 441

Zelić Vitko, čovjek vojvode Sandalja, 441

Zlatarić Radašin, trgovac iz Goražda, 241, 343, 446

Zlatarići, trgovci iz Goražda, 343

Zlatonosović Vukašin, knez, 205, 305, 309

Zlatonosović Vukmir, vojvoda, 252

Zlatonosovići, vlastela, 251, 337, 346

Злоковић Максим, хисторичар, 45, 506

Zorčić Radoslav, trgovac iz Foče, 343, 440

Zorojević Vuk, čovjek vojvode Sandalja, 451

Zosin, trgovac iz Bara, 64

Ž

Žarković Mrkša, 148

Živanović D., historičar, 39, 506

Živković Pavo, historičar, 14-15, 23, 50, 62-63, 102, 107, 121, 129-131, 134, 136-137, 147, 154-155, 161, 165, 173, 176, 181, 184-185, 199, 203-204, 208-210, 217, 226, 228, 235-238, 247, 250, 256, 258-259, 261, 266, 286, 295, 297, 309, 322, 326, 329, 331, 343-344, 357, 367, 370, 372-373, 381-384, 429, 506

Živojević Rasim, geograf, 30, 506

TOPOGRAFSKI REGISTAR

A

Albanija, zemlja, 86, 119, 170
Apulija, područje u Italiji, 48, 178, 194, 392
Aragon, područje u Španiji, 397
Austrija, zemlja, 398

B

Bakar, naselje, 203
Balkan, 255
Bar, grad, 64, 170, 191, 247
Barselona, grad, 397
Bijela, tvrđava, 388
Bijela Selišta u Trstivnici, područje, 430
Bileća, naselje, 21, 33, 35, 63-64, 337, 341, 411, 429
Biograd, grad, 340
Biskupići kod Konjica, arheološki lokalitet, nekropola, 131
Bišće, župa, dvor, 145, 147, 149-150, 224, 243, 269, 276, 292, 340, 403, 429-430, 433-438
Bizant, zemlja, 255
Blagaj, grad, 253, 259, 269, 271, 276, 292, 340, 389, 411, 434-439
Bobovac, grad, 161, 165
Bohemija, zemlja, 398
Boka, područje, 86
Bokotorski zaljev, 273, 337
Boljuni kod Stoca, arheološki lokalitet, 21
Borač, grad, 37, 300, 337
Bosna, rijeka, 107
Bosna i Hercegovina, zemlja, 9, 12
Brač, otok, 168

Breno, područje, 201
Brgat, područje, 316
Broćno, župa, 338
Brodar, naselje, 134
Brodarevo, naselje, 337
Brskovo, naselje, 337
Budim, grad, 107, 173, 185, 188-189, 197, 199, 396, 431
Budva, grad, 83, 86, 88-89, 102, 170-171, 191, 247, 380, 428
Buna, carina, 58, 157, 346

C

Cavtat, grad, 89, 176, 264, 270, 296, 337
Cernica, naselje, 57, 327-328, 341, 343-344, 389, 412, 435, 437-438
Cetin, grad, 163
Cetina, rijeka, 111-112

Č

Čamorlu, selo, 198
Čepikuće, selo, 137

D

Dabar, u Humu, 66
Dabar, u Polimlju, 66, 403
Dalmacija, područje, 10, 84, 112, 114, 116, 120, 126, 162, 165, 172-173, 177, 182, 189-190, 196, 245, 408
Despotovina, zemlja, 66, 187, 346, 398, 408, 410
Dobor, grad, 80, 162, 172, 174-175
Dračevica, župa, 35-36, 39, 41, 56, 82, 84, 96-

97, 119, 168, 182, 184, 189, 192, 200-201, 215, 217, 261, 270, 276, 282, 291, 333, 336-337, 340, 342, 411, 428, 436

Dragljan, selo, 338

Drežnik, grad, 163

Drijeva, trg, carina, 14, 38, 100, 134-136, 157, 177-179, 181, 194, 198-199, 217, 245, 251-252, 269, 273, 276, 337, 341, 346-352, 354, 403, 410

Drina, rijeka, 16, 30, 32, 35, 37, 40, 336-337, 432

Drinski put, 37

Drivast, grad, 169

Dubrovnik, grad, država, republika, 7, 9-12, 16, 39, 49-51, 53, 62, 78, 89, 91-92, 94, 95, 98, 100-101, 105, 108, 110, 112, 114-120, 122-123, 125-127, 132, 135, 137, 139-140, 142, 144-147, 150-152, 156-157, 162, 165, 167, 174, 177-179, 182, 186, 191-192, 196, 201, 213, 217, 221-223, 232-233, 238, 241-242, 245, 251-252, 255, 257, 260, 262, 268-276, 281-282, 287, 289, 291-295, 297-298, 300-301, 303, 306, 311, 317, 321, 323-324, 328-329, 343, 355, 359-360, 362-366, 369, 371, 373, 379-387, 389, 391, 393-396, 399, 401, 409-411, 413, 431-432, 435, 462

Dumno (Duvno), naselje, 106

Đ

Đenova, grad, 397

E

Engleska, zemlja, 397

Evropa, kontinent, 34, 203, 397

F

Fatnica (Vatnica), župa, 35, 336, 389, 430

Firenca, grad, 308

Foča, trg, 30, 37, 63, 96, 337, 341, 343, 357, 412

Francuska, zemlja, 396-397

G

Glasinac, područje, 80

Glasinac, carina, 157, 346

Gacko, naselje, 36, 342, 411

Goražde, trg, 30-31, 35, 37, 262, 337, 341, 343, 412

Gorska, župa, 338

Govza, župa, 63

Grbalj, župa, 86

Grlica, naselje, 403

Gudrić, potok, 254

H

Hranjevići, selo, 30

Hraštane, selo, 338

Hum, Humska zemlja, 33, 41, 78, 102-104, 106, 119, 135, 157, 162, 186, 205, 216, 306, 310, 315, 337, 343, 403, 410, 412

Hvar, otok, 167, 168, 199

I

Ilovača, područje, 30

Imotica, selo, 137, 150, 152

Imotski, naselje, 338

Italija, zemlja, 194, 397

J

Jadran, 163, 168

Jajce, grad, 244

Jeleč, naselje, 57, 59, 63-64

Jezera, područje, 336

K

Kalinovik, arheološki lokalitet, 30

Kastilja, zemlja, 397

Klobuk, župa, 337

Ključ, kod Cernice, grad, 183, 269, 328, 340, 378, 389, 411, 431, 435, 438

Kočerin, kod Lištice, naselje, 126

Kolo, selo "na Dlmni", 78

Koločep, otok, 271

Konac-Polje, naselje, carina, 346, 433
Konavli, župa, 21, 35, 36, 39-42, 44, 49, 53, 56, 62, 68, 76, 82, 89, 101, 110, 119, 141, 163, 168, 177, 184, 189, 192, 200-202, 213, 215-217, 221-240, 242-244, 247, 252, 254, 260-267, 270-271, 276, 280-284, 289-293, 295, 297, 312, 330, 336-337, 345-346, 349, 353, 355, 360-361, 365, 367-368, 370-372, 374, 376, 387, 402, 412, 432-433, 435-436, 440
Konjic, naselje, 131, 134, 137
Konstanca, grad, 398
Korčula, otok, 168, 199
Korita, naselje, 339
Kosače, naselje, 29-31
Kotor, grad, 9-11, 32, 84-89, 93, 100, 113-114, 119, 168-170, 189-192, 196, 200-201, 207, 244, 245-250, 252-254, 357-358, 385, 399, 408, 410, 428
Kotorsko Polje, 428
Kozica, selo, 338
Kozman, grad, 323, 340, 389, 411, 434, 438
Kričena Draga, selo, 175, 183
Križevac (Ledine), nekropola, 30
Kučlat, grad, 134
Kukanj, grad, 340, 389, 434, 437-438
Kurilo, naselje, 107, 117, 152

L

Lašva, župa, 208
Ledence, carina, 110, 157, 340, 346
Lišnica, pritoka rijeke Bosne, 107, 429
Lišnja kod Prnjavora, naselje, 107
Lisac, selo, 49, 105, 108, 129, 131, 135, 137-138, 140-147, 150-152, 155, 158, 359, 377, 401
Lišnica, naselje, 107
Lištica, naselje, 126
Livno, grad, 111
Lublin, grad, 188
Lug, područje, 306
Luka, područje u Italiji, 397

LJ

Ljubinje, naselje, 33, 63, 336
Ljubomir, naselje, 35, 336, 337, 342, 389, 411, 432
Ljuta, selo, 110

M

Maglaj, grad, 107
Marke, područje u Italiji, 392
Maslina, selo, 93
Milano, grad, 397
Mileševa, naselje, 403
Milodraž, dvor, 433
Miruše, selo, 64

N

Napulj (vidi: Napuljci), grad, kraljevina, 10, 16, 162, 168, 177, 380-381, 393, 397
Nekranj, carina, 58, 157, 346
Neretva, rijeka, 16, 40, 81, 106, 134, 157, 185, 249, 269, 337-338, 343, 348, 409, 412
Neretva, župa, 340
Nerezi, carina, 58, 157, 346, 389
Nevesinje, naselje, carina, 150, 157, 341, 346, 411, 430, 435, 438
Nikopolj, grad, 91
Nikšić, naselje, 337, 411
Nove zemlje, područje, 65, 117, 122
Novi, u Bišću, naselje, 403
Novi (Sv. Stefan), u Dračevici, grad, 36, 41, 62, 84, 87, 89, 96-97, 100, 119, 182, 187, 261, 270, 273, 340, 389, 408, 411, 428-431

NJ

Njemačka, zemlja, 398

O

Obanska, naselje, 339
Obod, selo, 264
Olovo, naselje, carina, 37-38, 346-347, 352-354, 356, 403

Omiš, grad, 206
 Onogošt, naselje, carina, 157, 341, 346
 Osanica, rijeka, 30
 Osanica, župa, 30, 37
 Osojnik (Oselnik), selo, 366, 371
 Ostrovica, grad, 150, 164, 175, 182-183, 186,
 189, 195, 338, 381
 Ovčje polje, 432

P

Parena poljana, kod Sutjeske, područje, 62,
 210, 211, 432
 Perkinovo Selo u Konavlima, selo, 40, 216, 283
 Piva, rijeka, 337, 390
 Piva, župa, 37, 41, 85, 337
 Planine, područje u Konavlima, 276-277,
 280
 Pljevlja, trg, 255, 337, 341, 343, 412
 Ploče, kod Drijeva, naselje, 273
 Pod Klobuk, naselje, 306
 Podjeleč, naselje, 57, 59
 Podrinje, područje, 15, 30, 32, 36-37, 41,
 336, 340, 343, 410-411
 Polimlje, područje, 36, 41, 66, 403
 Poljice, područje, 339
 Popovo, župa, 49, 137-138, 271, 336, 372-
 373, 429
 Popovo polje, 372-373
 Površ, područje u Konavlima, 370
 Prača, župa, 31
 Prijepolje, trg, 341, 412
 Prijedor, područje u Konavlima, 201, 280,
 282
 Primorje (vidi: Slansko primorje), župa, 137,
 359, 366, 371, 410, 429, 431-432
 Prozračac, naselje, 338

R

Risan, grad, 84
 Rudine, područje (župa), 33, 35-36, 412
 Rudine (općina Sokolac), nekropola, 35

S

Samobor kod Cernice, grad, 328, 342, 411,
 434
 Samobor (Pod Samobor, Drina), grad, 241,
 340, 391, 411, 437-438
 Skadar, grad, 169
 Skradin, grad, 150, 164, 175, 182-183, 186,
 189, 338, 381
 Slano, selo, 93, 269, 271
 Slansko primorje (vidi: Primorje), područje,
 49, 109, 125, 134, 137-138, 244, 267
 Slavonija, zemlja, 199
 Slunj, grad, 163
 Sokol, u Konavlima, grad, 39, 56, 215, 229,
 238-240, 242-244, 252, 260, 333, 353,
 402, 430, 433
 Sokol (Pod Sokol), u Međurječju, grad, 340,
 390-391, 411, 432, 436
 Split, grad, 59, 149-150, 164, 199, 244, 429
 Srbija, zemlja, 34-35, 76, 193
 Srebrenica, grad, 134, 184-185, 199, 210,
 257, 344, 403
 Stipan polje, pod Sokolom u Konavlima, po-
 lje, 229
 Stolac, grad, 21, 33
 Ston, grad, 93, 102, 107, 150, 152, 269
 Susjed, naselje, 134
 Sutjeska, dvor, 78, 90, 93, 107, 111, 210-211,
 428-429, 432, 437
 Sutorina, područje, 62, 87, 97-98, 100-101,
 114, 429-431
 Sv. Andrija u Bakru, crkva, 203
 Sv. Benedikt, samostan, 59
 Sv. Ivan kod Skradina, samostan, 175
 Sv. Marija u Zadru, samostan, 404
 Sv. Stefan na Stipan polju /Šćepan-polju/, cr-
 kva, 333
 Svetije, kod Drijeva, naselje, 269

Š

Šibenik, grad, 190
 Šipan, otok, 289, 367-371, 376
 Španija, zemlja, 396-397

T

Tara, rijeka, 337, 390
 Tjentište, naselje, 57-58
 Tjentište, carina, 58
 Travunija, zemlja, 35
 Trebinje, područje i naselje, 35-39, 41, 49, 58, 82, 119, 212, 215, 227, 298, 306, 310, 315-316, 319, 321, 337, 384, 433
 Trnovica, selo, 137, 150, 152
 Trnovo, selo, 64
 Trogir, 149, 190
 Trst, grad, 86
 Trstivnica, dvor, 150, 430

U

Ugarska, zemlja, 9, 16, 82, 127, 129, 133, 161, 180, 198, 200-202, 211, 219-220, 230, 245, 255, 257, 261, 334, 410, 457
 Ulcinj, grad, 170, 191
 Usinj, područje, 251
 Uskoplje, u Konavlima, naselje, 370, 432
 Usora, rijeka, 107
 Usora, zemlja, 107, 429
 Ustikolina, trg, 37
 Ustiprača, trg, 37, 411
 Uzdol, naselje, 339

V

Valencija, grad, 397
 Veljaci, župa, 78
 Venecija (vidi: Mlečani), grad, država, 9-10, 16, 60, 61, 115, 168-172, 177, 182-183, 186-187, 189-192, 219, 221, 245-250,

252-254, 256, 293-294, 297, 308, 334, 358, 370-371, 379-383, 385, 397, 410, 431
 Visoko (Podvisoki), trg, 111, 130, 181, 236, 354, 429
 Visući, na donjoj Cetini, grad, 111
 Vitoša, planina, 198
 Vlaholje, naselje, 30
 Vrabač, grad, 340
 Vrabač, carina, 58, 157, 346
 Vranjev Dol, naselje, 339
 Vratar, grad, 342
 Vrgorac, grad, 338
 Vrhbosna, župa, 336
 Vrhdo, selo, 338
 Vrm, područje (župa), 337
 Vrsinje, područje (župa), 276, 291, 316-317, 336, 342, 411

Z

Zadar, grad, 112, 164, 182-183, 253-254, 358, 380-381, 404, 431
 Zagorje, područje (župa), 336, 341, 411
 Zahodane, selo, 338
 Zahode, selo, 338
 Zeta, zemlja, 36, 41, 82-86, 88, 93, 102, 109, 171, 187, 247, 336, 346, 380, 398, 408
 Zetsko primorje, 168, 170-171, 190

Ž

Žabica, naselje, 64
 Župa dubrovačka, područje, 229, 236, 365, 367, 370-371

HISTORIJSKE MONOGRAFIJE
KNJIGA 4

Esad Kurtović
Veliki vojvoda bosanski Sandalj Hranić Kosača

Izdavač:
Institut za istoriju, Sarajevo
Alipašina 9, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
www.iis.unsa.ba

Za izdavača:
Husnija Kamberović

Dizajn i tehničko uređenje:
Tarik Jesenković

Štampa:
DES, Sarajevo

Za štampariju:
Džemal Bašić

Sarajevo, 2009.

ISBN 978-9958-649-01-1